

HIRDETÉMÉNYEK.

Előzetes pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők

Sérmentetlen levelek csak ismert kezektől
fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetés ár:

Helyben lázhoz horvát vagy vilk a po. An
küldve:

Egész évre 10 ft —
Félévre 5 ft —
Negyedévre 2 ft 50
Egy hóra 1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasáboptetitor egyszeri beiktatásáért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 20 kr
Nyilttár 4 hasáboptetitorért 20 kr.

XIII. évfolyam. 1886.

Debreczen. Kedd január 26.

18. szám

Földművelésünk.

(T.) Ebben az egyben mi is oppo-
nálnunk és nem értünk egyet sem a ma-
gas kormányval, sem az igen tisztelt
pénzügyi előadó urral. Elismerjük min-
den más tekintetben, hogy sem jobb sem
huzafasabb, sem lelkiismeretesebb, sem
becsületesebb kormányt nem találunk ma
a világban mint a miénk, de ami a föld-
művelés tárczát illeti, engedjenek meg
nekünk fent és alant egyaránt de itt a
magas kormány csodálatos módon, önnön-
magát ringatja és áltatja. A Hegedűs
Sándor előadó ur zárbeszéde e tekintet-
ben egy valóságos bölcsődal volt, melyen
ugyan meglátszik a jóhiszeműségből eredő
elégedettség, de hogy azt az elégedett-
séget saját pártjára se volt képes átvinni,
kifittint abból, hogy midőn a földművelés
terén tett intézkedésekről beszélt, egyet-
len egy helyesítő szóval sem találkozott.
Es a mit itt mondunk, nemcsak a hazá-
nak, nemcsak az ország földművelő o-
zállyának, hanem a kormánynak érdeké-
ben is mondjuk: Ne áltassa magát és
ne igyekezzék elhitetni önmagával, hogy
a földművelés érdekében mindent megtesz,
amit csak tehet.

Ennél nagyobb önámítást soha és
semmi téren nem tapasztaltunk még, s
bámulnunk kell, hogy a nagy eszű, éles-
látású, minden ízében praktikus kormány-
elnök is ebben a bűvös körben látszik
lenni. Mert, hogy az önámítás feltűnő volt-
tát a legáttekinthetőbb bevilágítsuk, csak
egyetlen kérdést intézünk a magas kor-
mánynak: Kik, miután, és hol követik
el azt a mindent? A főispánok, az alis-
pánok, a megyék, a törvényszékek vagy
az adóhivatalok hajtják végre a földmü-
velési minisztérium intézkedéseit, ezek
képezik az ő tevékenységének eszközeit,
vagy kik mások? Mert remélem, ezalatt
a kifejezés alatt „mindent megteszünk
amit lehet“ csak értenünk kell valakit a
ki tesz, de hát ki az? A miniszter? Az

intézkedik. A minisztérium? Az a mi-
niszter intézkedéseit továbbítja és korres-
pondeál. A közgazdasági „előadó“
Hiszen maga ez a kifejezés „előadó“
nem tevékenységet, de holmi kimutatáso-
kat involvál, ami ugy is van, s a köz-
gazdasági előadók nagyrésze, a hamis
statisztikai adatok összegyűjtésén kívül
alig ha tesz valamit. A gazdasági egy-
letek? Ezek privát testületek, s amit ők
tesznek azt nem a kormány teszi, noha
egyeseket kivéve ugyancsak édes keve-
set tesznek ezek is. Ki tesz tehát? Vagy
ha tesz, hol a nyoma? A méntelepeket
látjuk, a tenyésztő állatokat látjuk, elvi-
tázhatatlan tanujelűl annak, hogy amit
csakugyan tesznek, annak nyoma van,
de hát hol van nyoma a többi tevé-
kenységnek?

A vasutakat emlegetik. Hiszen ez
kérem közlekedési ügy, a folyton sza-
bályozás közlekedési ügy, én nem mon-
dom, hogy nem szolgál a közgazdaság
emeléséhez, de ez nem kizárólag annak
hozott áldozat, mert az közös mindnyá-
junkké éppen úgy mint az igazságszol-
gáltatás és közigazgatás. Ez éppen úgy
mint az igazságszolgáltatás és közigaz-
gatás. Ez éppen úgy behozza a szerb
sértést a romániai búzát meg az orosz
mint az ausztráliai gyapjút, már pedig
azt nem lehet állítani, hogy ezzel is a
magyar gazdaközöniséget támogatná. Ta-
gadhatatlan, hogy haszna van belőle, de
quasi nemzetközi eszközt ne állítsuk o-
la, mint a magyar gazdaközöniség érdekében
hozott áldozatot. A folyamszabályozás sem
közvetlen a gazdák érdekében hozott ál-
dozat, mert itt az állam óriási adóterü-
leteket aquirál; a méntelepek meg plane
a hadsereg érdekében ápolatnak, s ezért
fordítatik reájok a legnagyobb gond:
de olyan intézkedést méltóztatnak végre
mutatni, mely közvetlen a gazdaközöniség,
a földművelés érdekében történik. Hiszen
a mire rá lehetne mutatni, még a gaz-

dasági intézetek is a provizorium alatt
lettek felállítva. A méntelepek a Bach-
korszak alatt hozattak be: mutassanak
hát végre valamit, amit a mi földmü-
velési minisztériumunk léptetett életbe és
aminek látható, érezhető nyoma van. Hol
látható ilyen intézkedés, Kárpátoktól le-
az Adriáig?

De hát hol is az a hatalom e föld
kerekségen, mely lehetetlenségeket ké-
pes elkövetni? Ugyan kikkel és mikkel
cselekedtetett volna a földművelési mi-
niszter akarmit, mikor a borászati
kormánybiztoson kívül egyetlen egy vég-
rehajtó közege nincs, mert hiszen sem-
miből még lehet alkotni, de semmivel,
lehetetlen. De a kormánynak minden ál-
lítására hogy ennyi meg anyi történt,
csak ezzel az egy kérdéssel felelünk:
Kik által? Es ezzel minden állítás gyö-
kerestől van kiforlított: mert ha valami
történt okvetlen kellett lenni valakinek
a ki azt végrehajtotta: Ki volt az?

Es erre a kérdésre mélyen fog hall-
gatni az egész kormányzati apparátus.
Ergo nemcsak hogy semmi nem történt,
de még ember sincs a kivel rendelkezni
lehetne, mert csak egy ilyen ember mu-
tassanak rá a borászati kormánybiztoson
kívül, — hát akkor még lehetséges, hogy
történt valami, de a miről mi nem tu-
dunk, ám hogy valami maga magától
pusztán a földművelési Olympról lehangzó
parancs szóra bujt volna ki a földből,
az eféle meséknek a 19-ik században
már hitelük nincs.

Statisztikai kimutatásokkal, azokkal
bővekedünk, de mert tényleg ezt sem
ellenőrzi senki, alaposságukra nem valami
nagy súlyt fektethetünk. Minden févben
hozzák a kimutatást, hogy ennyi hold
vold betvette ezzel, ennyi ezzel; — s en-
gemet csak ezt bamalásba, hogy
honnan tudják? Honnan tudják például
azt: hány hold vetésem van nekem?
Sohase kérdez engem egy lélek se. Se

a szomszédomat. Se senkit nem látunk
hogy a határt járja. Hát honnan tud-
ják? Bizony bizony még valami ördög-
gük van. Es pedig ilyen a legfőbb sta-
tisztika kimutatás, újból szoptott, ellen-
őrzés nélküli feltételes hozzávetés.

Es ha a magas földművelési minisz-
teriumot továbbra is ezen szervezetben
akarják megtartani amint most van, hát
abból nem sok haszon fog háramlani árva
közgazdasági helyzetünkre. Mert hiszen
a földművelési miniszter a tavalyi költ-
ségvetési vita alkalmával is mindent
ígért. Szegény! Csak volna a titulushoz
vitulus is! De éppen csak ott vagyunk
ahol voltunk, vagy talán ott se!...

Országgyűlés.

Budapest, jan. 25.

A főrendiház mai ülése rendkívüli ér-
deket keltett a politikai körökben. Közvetle-
nül az ülés előtt elterjedt az a hír-hogy gr.
Andrássy Gyula interpellált a fog int-
tézni a miniszterelnökhöz a kelet ruméliai
kérdés ügyében. Erre a hírre a képviselőhá-
zól tömegesen siettek át a képviselők a fő-
rendiházba.

Gróf Andrássy Gyula interpellációjának
indokolása az, a mely érdeket kelt és bizo-
nyára foglalkoztatni fogja az egész európai
közvéleményt. Gr. Andrássy Gyula fejtegeté-
seiből kitűnik, hogy a berlini congressus ál-
tal alkotott Kelet-Ruméliának már alkotása-
kor sem tulajdonított nagy életképességet,
annál kevésbé, mert a porta nem élt azon
jogokkal, melyeket a berlini szerződés a tör-
ök kormánynak biztosított. Ily körülmények
között a külügyi politika földadata nem lehet
a status quo ante visszaállítására törekedni,
hanem oly alkotást kell létesíteni, mely a
mellett, hogy megfelel monarchiának érdekei-
nek, az állandósággal is biztat. A personal
uniót nem tartja annak. Gróf Andrássy Gy-
ula ezen bevezetés után azon kérdést intézte
a kormányhoz, hogy igaz e, miszerint Kelet
Rumélia és Bulgária personalis unio al-
pján való egyesítése fölött tárgyalások folynak és
minő álláspontot foglal el ezzel szemben a
közös külügyminiszter.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája

Gyujtogatók — szenvedélyből.

Fridrich F. elbeszélése.

(Folyt és vége.)

Adja isten! sohajtá a bíró, azután tá-
vozott. S. szomorú részvétellel nézett volt
utána.

A kigyult épület hamar összerokadt.
— a vész tovább terjedését a sok segítő kéz-
megakadályozta.

A rendőrbiztos hazament, de az éjjel
méginkább kerülte őt a nyugalom, mint
egyébkor. Az eső elált, az égből tisztulni
kezdett, s mikor a nap fölkel, csak egy vé-
kony felhőréteget kellett keresztültörnie.

Kora reggel a rendőrbiztos megint tá-
vozott száljáról, ismét az ablakon keresztül,
hogy senkit se zavarjon meg nyugalmá-
ban. Margit hálókamrájának ablaka előtt gon-
dosan vizsgálta a földet. A puha földön ott
voltak még Margit lábnyomai, a mint a múlt
éjjel hazatért. A rendőrbiztos megint elővet-
te a mértéket zsebéből, s ezeket a lábnyo-
mokat meg ismérte.

Aztán megint visszatért szobájába.
Nemsokára azután a bíró lépett be hozzá.

— Nincs nyugtom — mondá. — Ön
megígérte, hogy ma reggel felvilágosítást
fog adni az éjjel tett tapasztalatairól.

A rendőrbiztos szánakozva tekintett rá
s megragadta kezét.

— Önnek egész férfiai erejét igényli az
a mit mondanom kell.

A bíró megdőbölve tekintett rá. Még
sejtelve sem volt róla, hogy mit fog most
hallani.

— Beszéljen — viszonzá — a tettes
íránt, ki ily szerencsétlenséget hozott ja-
lunkra nem viseltethetem éppen semmi rész-
vétellel.

— S ha ez a tettes vagy tettesné kö-
nyagon is közel állana önhez.

A bíró arcát egy pillanatra elborítá
a vér.

— Még akkor sem, — viszonzá aztán.
Még most sem sejté a borzasztó dolgot. Be-
széljen nyiltan!

S még egy pillanatig habozott, Soha
életében nem volt még neki ilyen nehéz föl-
adata.

— Meg kell önnek mondanom, önnek leg-
először, — hogy a — gyujtogató —
Margit!

A bíró megrémülve tántorodott hátra,
aztán a rendőrbiztosra tekintett, mintha ar-
ról akarna meggyőződni, hogy eszénél van-e.
De a biztos komoly arca nem hagyta őt
kétkedni.

— Mindenható isten! — kiáltott aztán
csaknem összeesve. De nem! az nem lehet!
Ő csak meg akar ijeszteni,

— Sokért nem adnám, ha nem kellett
volna önnek e fájdalomt okoznom, mert ér-
zem mily borzasztóan sujtathat ily csapás egy
szerető atyát.

— Margit! Margit! az én kedves gyer-
mekem gyujtogató! — kiáltott fájdalmasan a
szegény ember, s elfődte arcát kezeivel. Moz-
dulatlanul állt ott, csak izmos testének reme-
gése árulta el, mily iszonyu kínok dulhatnak
bensejében.

Szemmel tartottam Margittot, — szolt
ismét a rendőrbiztos: alkalmasint valami be-
tegség kényszerítette őt e büntetett elköve-
tésére, s ez enyhíti bűnösségét.

A bíró lassan leereszté kezeit; arcát a
e néhány pillanat alatt évekkél látszott öreg-
gedni.

— Biztos ur — mondá, ha csakugyan
ő a bűnös, akkor mi sem enyhíti bűnösségét;
de még mindig nem hiszem, nem hiszem,
míg az ő saját szájából nem hallok a val-
lómást.

— Ki venné rossz néven a kétkedést ily
esetben egy atyától? Még nem hallgattam
ki Margittot, — mi előbb elő kell őt erre ké-

szíteni, s ha ön kívánja, még elhalasztom egy
ideig.

— Nem, nem! — kiáltott a bíró. — A
bizonytalanság megölne.

Ezzel távozott, hogy előhívja leányát,
— néhány percz múlva Margittal tért vissza.

A szerencsétlen leány sejtetni látszék,
hogy miért hívják! arca még halványabb
volt, s szeméi látható aggodalommal függtek a
rendőrbiztoson.

Ez egy pillanatig hallgatva tekintett
rá. Most már nem kétkedhetett többé a leány
bűnösségében, s mégis csaknem lehetetlennek
látszék előtte is, hogy ily gyengéd terem-
tés követett el oly iszonyu tetteket.

— Kérdezze! kérdezze! — sürgeté a
bíró, ki alig látszék bevárni tudni, míg le-
ánya szájából hallhatja a döntő szót, annak
bűnösségét vagy ártatlanságát illetőleg.

A rendőrbiztos nem volt abban a hely-
zetben, hogy hosszas vallatást tartson, —
nem akarta az atyát és gyermekét soká
kinozni.

— Margit, — mondá, közelebb lépve a
leányhoz, — Margit, te okoztad a tüzvésze-
ket melyek oly sok szerencsétlenséget hoz-
tak falutokra!?

A leány oly tekintettel vetett rá, mintha
már rég várta volna e kérdést.

— Igazat mondj! — kiáltott a bíró;
— felelned kell Isten és atyád előtt!

Margit reszkett. Körültekintett a szo-
bában, mint ha valami segítséget keresne.

— Igazat mondj! — ismétlé a bíró. —
Bűnös vagy-e?

— Igen! — felelt a leány tompán, alig
hallhatólag.

— Igen! — kiáltott a szerencsétlen
atyá. — Te okoztad a tüzvészeket? Tehát
te gyujtogató vagy?

— Az. — volt a leány halk válasza.
— Mindenható Isten! — kiáltott a bíró
s egy székre rogyott, kezeivel eltakarva
arcát.

Tiszta Kálmán miniszterelnök válasza az interpellációra volt — nem is lehetett más, — hogy a hatalmak törekvése a kelet-ruméliai kérdést kielégítő módon rendezni. E fölött most folynak a tárgyalások, az egész kérdés forrásban van és erre való tekintettel nem nyilatkozhat a miniszterelnök arról, hogy monárchiánk mit és mily irányban fog tenni. Kéri válaszáat tudomásul venni.

Gróf Andrassy Gyula viszonzásában kijelenté, hogy a határozott nyilatkozatot ily körülmények között nem erölteti. Most kellett felszólalnia, mert később a bevezetett tények után felszólalása a tárgyban talán utólagos kritika jellegével bírna. A kérdést tárgyalatni nem kívánja most, mert reményli, hogy már a legközelebbi időkben megismerteti a kormány azon tervét, melyet megvalósítani kíván. A választ ily értelemben tudomásul veszi.

A miniszterelnök válaszáat a főrendiház tudomásul vette.

A törvényhozás két házának érintkezéséről szóló javaslatot br. Rudnyánszky József, br. Majthényi László és gr. Zichy Nándor rövid pártoló felszólalása után elfogadták a főrendi.

A képviselőház mai ülésében folytatván a költségvetés részletes tárgyalását, befejezte a pénzügyminiszternek költségvetését és tárgyalás alá vette aztán a közmunka és közlekedésügyi miniszternek előadójaként Lukács László ismertető és tékoztató beszédében ajánlotta a költségvetést elfogadásra.

Felszólalások történtek egyebek közt a posta és az államasutak cziméinél. Az utóbbiak több lenvén még a szólásra előjegyező tárgyalás itt félbe szakadt s folytatása a holnapi ülésre halasztott, mikor esetleg a földművelés, ipar és kereskedelemügyi miniszternek költségvetése is tárgyalás alá kerülhet.

Ugyancsak a holnapi ülés végén fog Tiszta Kálmán miniszterelnök felelni három interpellációra és pedig Olay Szilárdnak a szerb kölcsönre nézve s végül Gulácsy Gyulának.

Csanday igazgatókodott, hogy hát ő mikor kapja meg a választ a „szegre akasztott elvők” dolgában, mire a miniszterelnök azt felelvén, hogy erre nézve már nyilatkozott s nem szándékozik, nem is köteles másodszer nyilatkozni, a ház ezen nyilatkozatát a miniszterelnöknek tudomásul vette s ezzel a ülés véget ért.

Evi jelentés.

— Az iparos ifjúsági önképző és betegsegélyező egyesület 1885. évi életről. —

Tisztelt közgyűlés!

Midőn egy év elmúltával e helyen ismét találkozni szerencsén van, számot kell adnunk mindazokról a dolgokról, melyek a múlt év leforgása alatt egyesületünk kebelében történtek, melyek egyesületünk közvetve vagy közvetlenül érintették. Es noha az elnökség meggyőződése az, hogy az egyesület érdekeit ez évben is híven és lelkiismeretesen képviselte, mindazáltal már jelentésünk elején ki kell nyilatkoztatnunk leplezetlenül, hogy anyagi tekintetben ez elmúlt esztendő mögötte maradt az előző éveknek. De hát a világon semmi sem történik ok nélkül, s az imént említett körülménynek is bizonyára megvannak a maga okai, a mint azokat jelentésünk alábbi részében ki-ejtani alkalmunk lesz.

Már a múlt év elején tartott közgyűlés alkalmával súlyos veszteség érte az egyesület, buzgó elnöke ugyanis, ki az egyesület ügyeit pártatlan odaadással vezetni tudta, ezen állásból, melyben az egyesület tagjainak nyilatkozott közbizalma továbbra is megtartani kívánta, lemondott, s lemondásának visszavételére rábírható nem volt. A kitiűnek bizonyult hadvezér tehát elhagyta a hadsereget s ennek megvolt természetes visszahatása. De távol legyen tőlünk, mintha a talán kedvezőtlen eredményt e körülménynek igyekeznénk fölörni, ezt annálkevésbé tesszük, mert hogy különben is, a volt elnöke az egyesületnek a közoktatás sorában tovább küzdött jó tanácsaival, tovább támogatta a testületet továbbá pedig az öt helyettesített elnökekben sem hiányzott a jóakarát, s így azon anyagi fogyasztásokat, melyeket ez évben tapasztaltunk, más okoknak kellett előidézniük.

Természetben rejlik az embernek, hogy örömet vesz tudomásul a jó, a rossztól irózik, s ha csak lehet elkerüli. De vannak tények, melyekkel akarva nem akarva le kell számolnunk, sőt vannak dolgok, melyeket ép úgy kell fogadnunk, még ha nem kedvezők is, mint fogadtuk a kedvezőt annak idején. Most az ember saját akaratát is — mindekor maga vezérli, a körülmények és az előre nem látott viszonyok gyakran megváltoztatják, sőt meghiúsítják a legjobban kidolgozott tervet is és sok nem úgy történik, mint azt előre kiterveztük, ilyenkor aztán be-e kell nyugodnunk a sorsba, mert hiszen ezerszer elmondott tapasztalás, hogy ember tervez, isten végez.

A múlt év végén örömmel jelentettük a t. közgyűlésnek, miszerint azonkívül hogy egyesületünk erkölcsi tekintetben azon sorompokban mozgott, melyekben ily testületnek, ha létfontosságát biztosítani kívánja helyét megtartania kell, — anyagi tekintetben is

jelentékenyen gyarapodott, — azzal kapcsolatban felelítettük az okozatot mely a kedvező eredményt előidézte. Így például az 1884-évi pártoló tagsági díjzömén befolyt 216 frt, míg a folyó évben, illetve 1885-ben 178 frt. A különbség nem nagy ugyan, de mégis differencia. A rendes tagoktól befolyt díj is mintegy 50 frttal kevesebb volt az idén mint az előző évben. Az 1884-ben tartott táncvizsgálatok mintegy 350 frttal jövedelmeztek többet az ezen évi jövedelménél, hogy többet aztán ne is említsünk, az előző évben rendezett sorsjáték is 600 frton felül jövedelmezett tisztán és köztudomásu hogy ily jövedelmező vállalatba az egyesület az idén nem bocsátkozhatott.

Ez elsorolt néhány adatból világosan kitűnik, hogy az elmúlt évet megelőző év kedvező eredményét mi tette azzá, de világosan mutatja az is, hogy ily rendkívüli körülmények egy egyesület életében is ritkán ki-működnek.

Azokban mégis ha vizsgálni akarjuk az egyhanguság okát, nem messze kell keresnünk hogy megtaláljuk. Mindenki tudja ugyanis hogy a múlt évben a magyar társadalom minden rétegét elfoglalva tartotta a rendezett budapesti országos kiállítás. A nagy közönség nyelve is a felé fordult, s főleg az iparos és gazdalközönség a mennyiben a kiállítás ügyében közvetlenül érdekelve volt mondhatni figyelmét ez idő alatt minden más köztügytől elvonva, ezt kiválólag és kizárólag egy sokkal fontosabb nemzeti ügy felé fordította. Ez a körülmény az, melynek tulajdonítjuk az általánosabb tapasztható pangást az egyesületek és köröknek is. A veszteség azonban, mely egyesületünk ebből kifogólag érte, egyáltalában nem tekinthető érzékenynek, ez csak áldozat volt, mely százszorosan megtérül azon reánk is visszacsugárzó erkölcsi nyereségben, melyet az országos kiállítás fényes sikere Magyarországnak biztosított, mert most már kinyilvánított, hogy a kiállítás által egyrészt az ország művelődési, gazdasági és ipari képét teljes valójában tüntették fel, másrészt alkalmat szolgáltatunk arra, hogy közmívelődésünk, gazdaságunk és főleg iparunk fejlesztése érdekében a szükséges intézkedéseket megállapíthatjuk hogy ezek foganatosítására a kellő eszközöket megragadhatjuk.

Attérve most már az egyesület ez idő szerinti állapotára és helyzetére fel kell említenünk, hogy egyesületünk alapító tagja van összesen 33, pártoló tagja 90, rendes tagja 78. A múlt évben be lépett 55 új rendes tag, kilépett 23; e tételnél tehát szaporulat észlelhető, ellenben a pártoló tagok száma jelentékenyen fogyott, míg az alapító tagok száma csak egyvel gyarapodott. Tartott a múlt évben egy tétl és egy nyári táncvizsgálat, ez utóbbi, mint rendszeren, az egyesület évfordulati ünnepélyét képezte. Tartott továbbá egy felolvasás, az egyesületi tagok és nagyszámú közönség jelenlétében. A pénztárnok kimutatása szerint összes bevétel volt a múlt évben 1383 frt 99 kr, a kiadás pedig 1811 frt 82 kr: az évet tehát 427 frt 83 kr hiánnyal, vagyis defizitál kellett bezárnunk. Mindenesetre nem örvendotes jelenség, azonban ha figyelembe vesszük, hogy az egyesületi kiadások ugyanazok voltak ezen elmúlt évben csekélyebb bevételek mellett, mint voltak az előző évben lényegesen kedvezőbb körülmények között, akkor az eredmény felett csudálkozni egyáltalában nem lehet.

Egyesületünk vagyoni helyzete 1885 decz. 31-dikével következőleg állott: Pénztármagványa a múlt évről 154 frt 71 kr, takarékpénztárban 3755 frt 66 kr, s így összesen 3910 frt 37 kr.

A könyvtárnok jelentése szerint az egyesület könyvtárában van jelenleg 576 önálló mű 778 kötettel, különböző folyó iratokban 34 kötet, összesen 812 kötet, melynek értékét a leltár bizottság 1140 frtban állapította meg. Az év folyamán adományozottak 8 kötet, s 56 füzet. Késedelmi díjakból bevétel 10 frt, 30 kr. Ezenkívül az egyesület helyiségében az éven át összesen 9 hirlap járt s állott rendelkezésre a tagoknak. Ingóságok értéke a leltár bizottság jelentése szerint 1447 frt 90 kr, s így összesen az egészét, az egyesület vagyoni állapotát tesz 6498 frt 27 kr.

Utazó szállónkat igénybe vette az évben 106 árutazó iparos segéd, betegsegélyezésben részesült 22 egyesületi tag. Ezen évben történt még az is, hogy néh. Debreczeni Lászlónak az örökösök síremlékét állítván, az egyesület arra ünnepélyesen koszorút helyezett, jeleül annak, hogy egyesületünk az iránta jóindulattal viseltető egyének emlékét megőrzi, s tiszteltben tartja.

Ezen adatok felemlítésével talán ki lenne merítve jelentésünk tárgya, azonban vannak még oly dolgok, melyek mindenesetre figyelemre méltók, s melyeket felemlitenünk annál is inkább szükséges, hogy a t. közgyűlés az elmondottak után is meggyőződést szerezzen magának arról, hogy az egyesület ily körülmények között is az alapszabályaihoz feleltett nemese intencióknak megfelelőleg működött, s igyekezett előmozdítani tagjainak javát. Egy általa kezdeményezett nemese eszremék megvalósítása képezte ugyanis egyik legfőbb óhaját régi idő óta; s hogy ez eszremék megvalósíthatása, alapot teremtett, s azt minden adandó alkalommal gyarapítani törekszik. Ez a külföldi utas segélyalap. S hogy a kezdeményezés által az egyesület kötelességén kívül álló iparos ifjúság előtt példát mutasson, s azokat a belépésre ösztönözze,

már a múlt évben az egyesület egy tagját utiköltséggel segélyezte, hogy az Párisba tovább képzés végett kiutazhasson. Noha a kiutazás ifju elöttünk ismeretlen okok miatt a francia fővárosban állandó foglalkozást nem talált vagy találni nem is igyekezett, mindazonáltal az egyesület kötelességét teljesítette, s a jövőben is sőt ha a körülmények úgy hozzák magukkal minden évben teljesíteni fogja, mert meg van győződve hogy ennél hasznosabb ügyre filléreit nem áldozhatja s tagjait nagyobb jótéteményben nem részesítheti.

A múlt év eseményeiből, mint azt már említettük, legkiemelkedőbb volt az országos kiállítás Ebben egyesületünk tagjainak is jutott szerep, nemcsak mert többen a tagok közül tevéleg miat kiállítottak vettek részt és némelyek kitüntetve is lettek hanem azáltal hogy az országos ipar egyesület egyesületünk elnökségének 150 frtot bocsátott rendelkezésére hogy ez összegből arra érdemes iparos ifjak a kiállítás tanulmányozására küldessenek fel. Ez összegből 15 egyesületi tag látott el utiköltséggel kiknek ennélfogva alkalmuk nyílt hogy a kiállítást néhány napig tanulmányozhassák.

Az egyesület közleblőből és közvetlenül is érdekelt eseményt képezett szintén a múlt évben Budapestet megtartott VI-ik országos iparos ifjúsági vándorgyűlés, melyet egyesületünk magát hivatalosan képviseltette, E vándorgyűlésen melynek pedig az eddig tartott között a legnagyobb fontosságú kellett volna tulajdonítani a hazai testvéregyletek csak igen gyér számmal voltak képviselve. E sajnos tapasztalatnak, illetve részvétlenségnek okát abban lehet keresni és feltalálni, hogy a vándorgyűlés meghirdetése nem a szabályok értelmében s nem az eddig fenn állott gyakorlat szerint eszközöltetett, s főleg baj volt az, hogy a vándorgyűlés nem a rendezett munkakiállítás idejében lett megtartva. A meghívásnál elkövetett hibáknak tulajdonítjuk aztán az ami a vándorgyűlésen is egyesületünk egyik képviselője által felemlítették — hogy egyes az iparos ifjúsági mozgalmak iránt élelően érdeklődő egyesek, testületek, sőt maga az országos ipar egyesület is a vándorgyűlés napjának reggelén kapván a meghívót, a vándorgyűlésen az ügynek hátrányára képviselve nem lehettek.

E kérdésnél nincs mit leplezgetnünk, s ki kell őszintén nyilatkoztatnunk bár post festo hogy a szegedi vezéregylet a vándorgyűlés rendezése körül egyébként is tanusított közönyös eljárásának tulajdonítható, hogy a Budapestre érkezett egyesületi küldöttek hivatalos fogadtatásban épen nem, elszállásolásban pedig csak fáradsággal részesülhettek; továbbá, hogy a vándorgyűlés tárgyalási napirendje valamint az előadandó tárgyak a vándorgyűlést előzőleg egy hóval mint azt a debreczeni vándorgyűlés határozata emelte nem küldöttek szét a testvéregyleteknek, hogy azok iránt idejében és kellőleg tájékozva lehessenek,

A vándorgyűlés habár előkészületlenül mindazáltal megtartott; elnökké immár ötödik ízben Ráth Károly a fővárosi iparos kör elnöke választott az egyik alelnökké pedig egyesületünk ez idő szerinti elnöke Lőrincsik László töltötte be. Tárgyalás alá vétették a „szövetkezeti szabályzat” a „vándorgyűlés szervezése és a vezéregylet hatásköréről” a munka kiállítás szervezete” a munkaközvetítési szabályzat” s a „segély pénztárak kérdése” Elhatározott továbbá, hogy a VII-ik orsz. iparos ifjúsági vándorgyűlés két év múlva, munkakiállítás kapcsolatosan Lovsonczon fog megtartatni. Még néhány lényeg telen kérdés elintézésé után a vándorgyűlés véget ért, s mi e jelentésünknek befejezésével azon óhajunknak adunk kifejezést, vajha a jövőben tartandó vándorgyűlések a hazai iparos ifjúsági egyesületekre hasznosabb befolyással legyenek, s a vezéregylet kötelessége tudatára ébredve áldásosabb működést folytathasson, mint azt eddig tévé.

Ezek után, ami a múltét illeti, nézetünk szerint elmondottunk mindent, s már különben is hosszúra nyult jelentésünket befejezhetnők, ha czélszerűnek nem mutatkoznék, hogy a jövőre nézve is el ne mondjunk némelyeket, mik alkalmasak lesznek az egyesületnek nagyobb élénkséget kölcsönözni, annak anyagi tekintetben nagyobb jövedelmet biztosítani. Az új tisztviselői karnak mindenekelőtt új tagok szerzésére kellene fordítania figyelmét, s a mennyiben a pártoló tagok fogytak meg, új iverk és felhívások kibocsátását javasoljuk. A rendes tagok gyűjtésénél súlyt kell fektetni arra, hogy főleg a helybeli önálló iparosok világosításának fel ezen egyesület nemes czéljáról, mely több évi tapasztalatból arra a meggyőződésre jutottunk, hogy a debreczeni iparos segéd nagy részénél meg volna a hajlam az egyesületbe való belépésre, azonban az iparos mesterek egyesületünk iránti indokolatlan anti-páthiája folytán tartózkodók, s a helyett hogy az egyesület élet jótékony áldásaiban minél számosabban részesüljen igyekeznének, a mestertől való félelem miatt az egyesület kerülik, s inkább a kom csomát keresik fel. Azonban tisztelt a kivételeknek. Nem mindegyik önálló iparosra ilik a thema s ha felemlítettük az irántunk ellenszenvvel viselkedőket, ki kell emelnünk azt is, hogy egyesületünk fennállását részben önálló iparosok jóindulata támogatásában is köszönhetjük, kik fel fogva a mai kor szellemét, súlyt helyeznek a társas-

életben a közmívelődés terjesztésére, s azt adandó alkalmakkor hathatósan előmozdítani igyekeznek.

Most pedig a t. közgyűlésnek köszönet mondva becses figyelméért, jelenésünket azon óhajunk nyilatkozásával zárjuk be, hogy a debreczeni iparos ifjúsági egyesület a társadalom és egyesületi tagok javára még számos évig virágozzék városunkban.

Debreczen 1886 jan. 24.

Lőrincsik László Grunvald József h. elnök. egyesületi titkár.

Külföld.

A Balkánfélszigeten megindult a békeaktió, de hogy egyes békeszerzők voltaképpen mit céloznak, nem egészen világos.

Egy alábbi áviratunk szerint a porta felhatalmazta Medsid pasát, hogy a bolgár-meghatalmazott Bukarestbe menjen résztvevő a békeküldözásokban: ezekre vonatkozólag megküldte neki utasításait is. A szerb kormány bizonyosságát is adta annak, hogy komolyan óhajja a béke himarabbi megkötését; megállapította a Mijatovicsnak adandó utasításokat és ezeket, szentesítés végett, a kormányelnök, a hadgyimnázter és a pénzügyminiszter személyesen megvitték Nisba Milán királyhoz.

Mésfelől azonban a porta pártfogoltjai újból kezdték a provokációkat; azt már jelentettük, hogy a bolgár csapatok megszállották a Timok mellett levő Bregovát, mely a nemzetközi katonai bizottság által megálapított semleges zónába esik. Több lapban olvashatjuk, hogy Sándor fejedelem csapatai Vlassina környékén megszállották a szerb-bolgár határt.

Az angol kormány is megkezdett egy béke aktiót. Anglia képviselője tegnapielőtt a görög miniszterelnöknek átnyújtott egy táviratot, melyben lord Salisbury kijelenti, hogy Anglia — ha Görögország jogos ok nélkül megtámadná Törökországot — ezt az aktiót a tengeren meg fogja büsítani.

Delyannis miniszterelnök a fenyegetésre azt felelte, hogy Görögország a kilátásba helyezett hajóhaditüntetést Görögország függetlensége ellen intézett támadásnak fogja tekinteni és Törökország megtámadásával fogja viszonozni.

Berlinből. collietust jeleznek a szövetségtagok és a birodalmi gyűlés közt. A szövetségtagok egyhangulag kimondta, hogy a birodalmi gyűlés azon határozatát, mely a lengyelek tömeges kiutasítását rosszatla, nem veszi figyelembe.

A francia kámarában a kormány, melyet az amnestia ügyében történt szavazás már is kissé megrendített, tegnap diadart aratott. Az egész repulicanus párt helyeslést fejezte ki a magatartás felett, melyet a kormány Lot departementben a monarchisták ellen követett.

Napi hírek.

A sorozás Debreczenben márcz. 1-8 napjain fog megtartatni. A IV-ik korosztály felhívása iránt a miniszteriumtól a rendelet még eddig nem érkezett meg a városi hatóságokhoz. Azonban ez nem fog elmaradni.

Kinevezés. A m. kir. igazságügy miniszter Muraközy Gábor joggyakornokot kinevezte a h. nánási járásbírószághoz végrehajtóvá

Izraelita polgártársaink közt, mint értesülők, e jelen képviselőválasztás alkalmából oly hírek hoztaknak forgalomba, melyek antiszemitikus áramlattal kötik össze gyanúsítólag képviselőjelöltünk gróf Degenfeld Lajos ur nevét Erre a nemes gróf nyíltan és őszintén megadta ugyan már a felelet-programmbeszédében is; de nem tartjuk feleslegesnek felemlíteni, hogy gróf Degenfeld Lajos ur mint a főrendiház tagja a keresztény zsidó hazasság ügyében is mint a polgári és vallási egyenlőség híve mutatta be magát s azok közt volt, kik a törvény javaslatra igennel szavaztak.

Fekeli Miklós ur a debr. színház ügyét érintő következő nyilatkozatot teszi közzé a „Budapesti Hirlap”-ban. Azt olvasom hogy én egy levéllel a debr. szingzagatói pályázaton Nagy Vince ellen léptem fel, — a debr. tudósításnak, legalább reám nézve ez a valódi értelme. En sem Nagy Vince sem magam igazgató személye ellen nem léptem föl, tölem bizalmasan tanács kéretett és én sajnos tapasztalataim után igen is nyilatkoztam hogy a magán szingzagatói concessiókat nem találok szinészeti hivatására érdemire megfelelőeknek. Fájdalom! (ezt miut a k. p. tanács tagja mondom) tisztelt egy pár kivételnek — nem rendelkezhetünk olyan szingzagatókkal, kik ha a jövedelem nem ulti meg a követelt gage-arányt fizetni tudnának. Sőt ha véletlenül megüti is, abból először is a nyári hátralékokat fedeztetik. Ebből származik, hogy majd minden heten, hol ide, hol oda, ki kell küldeni egy tanács-tagot az igazgató és társulat közt felmerült differenciák elintézésére. Nem szükség név szerint megnevezni, de csak a napokban is történt három eöklő igazgató és társulat-ilyetén ügyeinek rendezése. En határozottan

a konzorcium sok magán ügy, sőt ö fizetése maj az alsóbbre főlöslégen, mindaddig, igazgatók r dekére és títat, mint so mében fölm ez alapszab az a kaput rögtön ki is sok példa r sem más fo nem irtam, a konzorcium jan. 23. Fel

— Pos és Novibaza forgalom ki gaionban fe tozások álla vinában Ex hetők, 2. P cegovinába küldetők k kr. 50 frtig 5 kral. több 300 frt adt intézhetők megbízások 4. Kocsipos H e r c e g b a küldetők nélkül 15 k utánvételek tartalmazó e telesen fog sághoz vann gara és veszi magok is fö (könyvek n esetén adatk kényeszer me és katonai c szünik.

— Deb gért (Ház utczai IV t. András v. t.

B. M. K. E. Miksa háztul Dr. Varga G. András föld jal; Turai gőzm. pénztá széki jegyző díjal. II. párt nök. Sz. Nag lsván gym. t vevő, ifj. B Károly város vannée 3 évre III. Adakozta 5-5 frt. Dáv ga Lajosné, H. rminn 2- Lászlóné, N. Gabor Tóth István, Kert Kaffka Erzsé hálly, Kohn roj) Fischbeil Lajosné, N. M. Ora szky Ján Tóth József ga Lajos 30- N. N. N. N. Ge zti Gyula kr. Aláíratott kr. melyből k 100 frt. 50 k

— Jóték csetlenül járt morban lévő s vetkező jótéko szerkesztőségű Várad Szabó né ő nagysége mu ur (Budapri ján a Hungári adott 41 frt össze. Dr. Csé frtot, melyhez Teleky Sámue Dr. Somogyi, Sándor és Dr. frt a kórházi A hozzánt be köszönettel ur tatjuk Dr. U kezeihez.

— A dol szárnyak tte ott építettü te közlelményt ol „Aradmegye la re ruházza az épít.” Nem t melyi forrásból bizható helyen nak s biztosra lovsí laktanya attól függ, ho teni lovasskás Nagy-Váradon sincs semmin szárnyánk épít

erjesztésére, s azt
atósan előmozdítani
gyűlésnek köszönet
éért, jelenléte miatt
val zárjuk be, hogy
gyület a társada
vára még számos
ban.
24.
Frinvald József
egyleti titkár.
d.
u megindult a be
keszkerzők voltakép
világos.
k szerint a porta
e, hogy a bolgár
be menjen részt
ban: ezekre vonat
sításait is. A szerb
ita annak, hogy
nihamarábbi meg
lajatosnak adan
szentesítés végett,
gyminiszter és a
ben megvitték Nisba
orta pártfogoltjai
kat; azt már je
esapatok megszál
Bregovót, mely
tság által megál
sik. Több lapban
tejedelm csapatai
zállották a szerb.
s megkezdett egy
lője tegnapelőtt a
nyújtott egy távi
gy kijelenti, hogy
jogos ok nélkül
— ezt az actiót
ani.
ők a fenyegetésre
g a kiltatásba ka
rörögország füg
amadásnak fogja
megtámadásával
jeleznek a szü
gyűlés közt. A
g kimondta, hogy
ározatát, mely a
át rosszalta, nem
n a kormány,
történt szavazás
tegnap diadát
s párt helyeslé
fért, melyet a
a monarchisták
k.
zenben márcz.
A IV-ik kor
nizisztériumtól a
zett meg a vá
ez nem fog el
ir. igazságügy
joggyakornokot
óságához végre
saink közt, mint
alasztás alk
galomba, melyek
tik össze gy
gróf Degenfeld
gróf nyitán
ár a feleletet
em tartjuk fe
gróf Degenfeld
agja a keresz
is mint a pol
ve mutatta be
törvény javas
debr. színház
tkozatot teszi
n. Azt olvasom
szinigazgatói
léptem fé,
reám néze
agy Vince sem
em léptem föl,
ett és én saj
nyilvánítottam
koncessziókat
tására érde
(ezt mint a k
telet egy pár
hetünk olyan
vedelem nem
t fizetni tud
ti is, abból
tat felezgetik
minden héten,
ni egy tanács
őzt felmerült
szükség név
napokban is
ó és társulat
határozottan

a konzociumot előnyösebbnek tartom, mint sok magán igazgató vállalkozását. Három négy, sőt öt elsőrangú tag összeáll, ezeknek fizetése majdnem a gage felét képezi, fizetik az alsóbbrendű tagokat, — sők osztoznak a főlöszlegben. Ebben látok némi garanciát, s ez mindaddig, míg minden időben fizetése képes igazgatók nem jelentkeznek, a szinészet érdekére és tisztességére nagyobb előnyt mutat, mint sok igazgató, kik szabályaink értelmében fölmutatják ugyan a közjegyző előtt az alapszabályokban megkivánt összeget; de azt a kapun kívül ott váró bizalmi egyén rögtön ki is veszi zsebükből. Volt, fájdalom, sok példa rá. En tehát sem Nagy Vince, sem más folyamodó igazgató személye ellen nem irtam, hanem meggyőződés-mhez képest a konzociumot pártoltam. Budapest 1886. jan. 23. Feleki Miklós.

— **Postaügy** Bosznia és Hercegovina és Novibazar tartományokkal való postaforgalom kiterjesztése iránt a postaforgalomban február hó 1-jével következő változások állanak be. 1. Bosznia és Hercegovinában Expressz (sürgöny) levelek is küldhetők, 2. Postautalványok Bosznia és Hercegovinába és a novibazari pasalikba is küldhetők 25 kr. mellett 40 frt. 20 kr. 50 frt. 25 kr. ezután minden 10 frt. 5 krral több. Egy postautalványon legfeljebb 300 frt. adható fel. Távirati utalványok is intézhetők. De Novibazara még nem. 3. Postai megbízások ezután oda és vissza küldhetők. 4. Kocsipostai küldemények. Bosznia és Hercegovinába és Novibazara b a küldhetők - 1. csomagok értékkel vagy a nélkül 15 kg. 2. pénzeslevelek. 3. csomagok utánvétellel 300 frt. katonatiszti tárgyakat tartalmazó csomagok 20 kilogram súlyig kivételesen fogadtatnak el, ha a parancsnoksághoz vannak címelve. A feladó kivászárgára és veszélyére gyöngébb göngyöletű csomagok is fogadtatnak el. 4. csomagokért (könyvek nyomtatványokért) csak elveszés esetén adatik kárpótlás. A határpontig frankó kényszer megszűnik. A díjazásnál a polgári és katonai címzetek közti különbség megszűnik.

— **Debreczen az erdélyi magyarsá** gért (Házakénti gyűjtés) A Pétefia utcai IV. tizedből Sebes György és Ménes András vár. biz. tagok iven beiratkoztak az B. M. K. E. be I. rendes tagokul: Áron Miksa háztulajdonos Liszka Nándor jogt. nár Dr. Varga Géza megyei főorvos és Leszky András földbírtokos 10—10 frt. tagsági díjjal; Turai Farkas köztetítő, Tikos István gözm. pénztárnok és ifj. Körne Adolf árvaszéki jegyző 6 évre 2—2 frt. évi tagsági díjjal. II. pártoló tagokul: Zichherman H. ügynök. Sz. Nagy Károly orgonista, ifj. Tikos István gym. tanuló, Jablonczay Kálmán számv. v. r. ifj. Bányai István gazdálkodó, Kiss Károly városi levéltárnok, özv. Kiszél Istvánné 3 évre 1—1 frt. évi tagsági díjjal. — III. Adakoztak: Papp Ferenc, Gerzon Ödön 5—5 frt. Dávidházy Imre 3 frt. özv. Varga Lajosné, Harangi Istvánné, Liedermann Hermann 2—2 frt. Fodor Gábor, özv. Orosz Lászlóné, N. V. Lisztes János, Medgyessy Gábor Tóth Gyula, Zöld Mihály, Kertész István, Kertész János, id. Ménes András, Kuffka Erzsébet, Szabó József, Erdélyi Mihály, Kohn Salamon, Hartstein Lipót (Dorog) Fischbein Márton 1—1 frt. N. N. Rázsó Lajosné, N. N. Seres András, Nánási István Orszáky János, Frankl Ferenc; 50—50 kr. Tóth József 40 kr. Kálmán Lőrinczné Varga Lajos 30—30 kr. özv. Jambor Ferencné N. N. N. N. Molnár András 20—20 kr. N. N. Gezti Gyula, 10—10 kr. együtt 42 frt. 40 kr. Aláíratott a 3 iven összesen 142 frt. 50 kr. melyből készpénzben azonnal befizettetett 100 frt. 50 kr.

— **Jótejkony adományok.** A szerencsétlenül járt Stiauiszki Anna és nagy nyomorban lévő szülei felségelésére újabban követhető jótejkony adományok küldöttek te szerkesztőségünkbe: D. L. ur 1 frt. Mélt. Váradi Szabó János ur 1 frt. Komlósi Imréné ö nagysága 1 frt. Budai Goldberger Samu ur (Budapestről) 2 frt. Eddig lapunk utján a Hungaria kávéház törzsvendégei által adott 41 frt. együtt 47 frt. 50 kr. gyűlt össze. Dr. Csikos orvos ur pedig gyűjtött 17 frt. melyhez a következők járultak. G. Teley Samuel 10 frt. Spányi Lenke 3 frt. Dr. Somogyi, özv. Szondy Józsefné, Csikos Sándor és Dr. Csikos 1—1 frt. Ezen 17 frt. a kórházi gondnok k zehhez juttatott el. A hozzánk beküldött adományokat ezután is köszönettel nyilvánosan nyugtazzuk s eljuttatjuk Dr. Újfalussy kórházi főorvos ur kezéhez.

— **A debreczeni és aradi lovaskas** szárnyak ügye. Az aradi hírlapokból az ott épített tervezett lovaskasárnyákról egy közleményt olvasunk, mely azt állítja, hogy „Aradmegye laktanyaépítési jogát Debreczenre ruházta azon esetre ha Aradváros n-m építi.“ Nem tudjuk, hogy aradi laptársaink mely forrásból informáltak magokat. Megbízható helyen utánna jártunk ezen dolognak s biztosra állíthatjuk, hogy a debreczeni lovas laktanyák építése egyáltalában nem attól függ, hogy Aradváros hajlandó-e építeni lovaskasárnyát, vagy nem. Sőt még a Nagy-Váradon tervezett laktanya építésével sincs semminemű összeköttetésben a mi kaszárnyánk építésének ügye Debreczen város köz

gyűlése tudva evőleg küldöttség által kérte fel Ö Felsőjét, a királyt, hogy legmagasabb kegyelméből engedélyezze egy egész lovas ezred elhelyezésére elegendő nagy laktanyának építését melynek költségeit a város fogja fedezni. Es ő felsége kegyes volt Debreczen város kérelmét teljesíteni. A kaszárnya helye már ki van jelölve s a tervek is készülnek, melyeknek kivitele több mint egy millió frtba fog kerülni E nagy 26 kat holdat elfoglaló épület tömegén kívül, a város kifogja bővíteni és átalakítani a katonai kórházat és a Pavillon gyalogsági laktanyát mintegy 250 ezer frtnyi költséggel Tehát másfél millió frtnyi költségre lesz szükség de a melynek annuitási törlesztését majd csaknem teljesen fedezni fogja a katonai kincstár által fizetendő évi bérösszeg. A debreczeni kaszárnya építése elhatározott tény s nincs okunk megvalósulása iránt kételkedni. Megjegyezzük még, hogy a váradi, miudaz aradi lovas laktanyák külön külön jóval kevesebbet (6—700000 frt.) kerülnének, mint a miénk.

— **Megyei hírek.** Csege és Egyek mellett a Tisza erősen árad. A h. v. a mospercesi közbirtokosság tulajdonát képező bojai és fülöp pusztai erdőknk vágatását Hajdumegye közigazg. bizottságának erdészeti ál. bizottsága betiltotta, miután a tulajdonosok üzemtervet mindezeideig nem készítették ezen erdőkről.

— **Dr. Teley Samuel, Rudolf trónörökös** vadász-társai ki két évig a debreczeni főiskolának is volt növendéke, tegnap városunkban időzött. Most ép n Afrikába utazik elefánt és oroszlán vadászatra.

— **Hibaigazítás.** Tegnap lapunkban közölt s a szinigazgató választásra vonatkozó cikkbe egy értelem zavaró sajtóhiba csuszott be. A kérdéses cikkben c., pont alatt közölve van a szegedi polgármester bizonyítványa csakhogy véletlenül abból egy egész sor ki maradt mely így hangzik „felmutatta Szeged város polgármesterének egy bizonyítványát 1886 január 9-ről 53/866 sz. alant keltező mely szerint ő ki 1883 okt. 1-től, 1885 apr. 21-ig a szegedi színház igazgatója volt ugy a szinartuslat szervezésé valamint az előadások rendezése tekintetében kiváló jártasságot tanusított.

— **Szatmár voszedelemben.** A huszadiki roppant havazás miatt a Szamos vize annyira megáradt, hogy 23-ikára virradó éjjelen a partot a város alatt két helyen keresztül hágta és mértföldekre terjedő több ezer hold szántóföldet, rétet és erdőt borított el. A hirtelen beállott áradás következtében a Szamos medrét félméter vastagságban borító jég jéghegyekké torlódott s e miatt boláthatlan voszedelemben néz elé a város. A víz felszine két méterrel is magasabbban áll, mint a város felszine, s ha a víz a város felől töltést áthágja, Szatmár Szeged sorsára jut, Pénteken délután negyedóra alatt három méterre nőtt a víz, s a jelenlegi vízálláshoz képest a város egészen katlanban fekszik. A város egyes pontjain már víz van, az alsó Szamos-parton a házakba is behatolt a víz. A megalakult vészbizottság minden lehető megtesz, de ily roppant voszedelemben szemben mit sem ér az emberi erő. A városi fahíd nagy voszedelemben van. A jéghegyeket több ponton dinamittal próbájkák robbantani, de nagyon csekély eredménnyel. A lakosság egy része százával zarándokol amind perczen bekövetkezhető vész színhelyére, míg egy része sánczok emelésén s megerősítésén munkálkodik.

— **A bolgár fejedelem és egy magyar** énekesnő. A „Berliner Börsen-Courier“ legutóbbi száma közli a következő indiszkrét történetet: Sándor bolgár fejedelem tudva evőleg nagy tisztelője a szép asszonyoknak t utazásaiban mindenfelé sok hódítást szokotta tenni. A legutóbbi budapesti kiállításán a fejedelem hosszabban időzött, mint tervezté volt! a mit a lapok természetesen a kiállítás vonzerejének tulajdonítottak. Most sült azonban csak ki, hogy gyöngédebb kapesok fűzték Budapesthez, még pedig egy szép énekesnő hajszalát, melyek miatt a fejedelem tíz napig maradt a legszigorubb incognitoban Budapesten s a keletrumeniai államesiny tiz napi késedelmet szenvedett. A pikáns titkot az leplezte le, hogy közelebb egy magyar levél érkezett gyöngéd kacsoktól Sophiába a fejedelemhez, ki nem bírván a magyar nyelvet, több „tudós“ segédelmével lefordította a levelet. A levélben az a bájos magyar énekesnő panszkodik a fejedelemnek, hogy szerződés nélkül van s emlékeztetvén a tiz boldog napra, a fejedelemet kéri, hogy „küldjön szerelmének bizonyítékait“ a hitelezők kielégítésére valamit. A fejedelem természetesen nem felejtkezett meg a szép syről, it a legközelebbi háboru alkalmával kétség kívül Sophiában fogunk találni a mellett a — berlini szinész nő mellett, ki már régebben esküdtött alattvalói hűséget a bolgár fejedelemnek és bolgár hazának s főhadnagy uniformisban bájolta el még az ellenséget is.

— **Hármas vonatösszeütközés Nagy-** Kanizsán. A déli vasut vonalán, Nagy-Kanizsánál mint már lapunk tegnapi táviratai között emítettük — vasárnap háromszoros vonatösszeütközés volt, melyről a következő tudósítást adjuk: A nagy kanizsai állomá

son reggelenként 5 és 7 óra közt három vonatot szokott átmenni csekély időközökben. Az első ezek közül a Pragerhőből jövő 260-ik számú tehervonat, a mely vasárnap az állomás előtt álló távjelzőt zárva találta: hogy miért volt zárva eddig nem tudni. — valószínűleg a pályőr hanyagságából. A tehervonatot tehát megállt a jelzőnél és fűtöléssel adta tudul az állomásnak megérkezését. Ez alatt azonban megjött a 202-ik számú gyorsvonat, a mely a fűtők hallatára rögtön kezeket kezdett kötni. Az összeütközés már nem volt kikerülhető, de még sem lett oly erős, hogy komolyabb bajt okozott volna. Hanem az igazi szerencsétlenség csak most következett. A menetrend szerint közvetlenül a gyorsvonat után a 210. számú vonatnak kellett volna beérkeznie, a nagy zavar miatt, melyet a két első vonat összeütközése okozott senki sem gondolt rá, hogy ezt a vonatot a kellő távolságból az állomásra figyelmeztessék. Így történt, hogy a harmadik vonat teljes erővel neki ment a két első vonatnak. Az összeütközés borzasztó volt. Hét személykocsit összezúratott s több utas megsérült. Egy második osztályban utazó hölgy, Alber Anna hivatalnok neje Spalatóból, ag. onuzódott, egy másik, Mohl ne. v. u. h. ö l y g y. Budapest r. ö l s. egy v. o. n. a. t. f. e. l. ü. g. y. e. l. ö. könnyen megsérültek. A déli vasut forgalmi igazgatóságának tudósítása szerint a szerencsétlenség aként történt, hogy a 210-ik számú postavonat, mely a nyílt pályán álló 260-ik számú teher és 202-ik számú gyorsvonat után indult, a ködben nem vette észre a vészjelzést és a lejtőn különben sem állhatott meg hirtelen, és így bele ütközött a 202-ik számú vonatra és azt neki lökte az elől vesztelő 260-ik számú vonatra. A gyorsvonatban ülő utasok közül egy hölgy meghalt, egy másik urnő és vonatfőügyelő megsebesült, mire a vonat folytatta utját. Bárdányi Bráhm Miksa igazgató és Veisz felügyelő a délutáni gyorsvonattal rögtön Nagy Kanizsara utaztak a vizsgálatot megindítandók.

— **Recsky Bandi** étebből érdekes adatokat közöl egy barátja, ki az elhunytat hosszú idekint igen jól ismerte. Levele szerint az elhunyt öreg sportsman halála előtt négy nappal még kiut volt agarászni, szánkóval nézte mint forgatják agarai a nyulat. Azután hazament s megírta végrendeletét. Volt ugyanis valami régi benső baja, mely sokszor megkínította az öreg urat s melyet az orvosok gyógyíthatatlannak tartottak. Ez újra elővette a napokban, s Recsly Bandi nem akart tovább szenvedni. A végrendeletben megírta, hogy temetése mentül egyszerűbb legyen, e. y. házi szert rás nélkül való, testét gyaloglatlan deszka koporsóba fektessék szendsten a házi cseledek vigyék ki s a parkban levő százados szilvak közé ássák el. Azután föbe lötte magát. Így ért véget egy érdekes élet, mely nem volt oly meddő, mint az elterjedt legenda szerü mesékből következtetik. „Ne tessék Recsly Andrásról megemlítenül hagyni, — szolt a levél egy pontja, — hogy annak idején ép oly kegyeltje volt ő a nagy Széchenyinek, mint Deák Ferencznek. A Józsa Gyuri-féle kompániában valóban szerepe volt; csakhogy a kompánia ekkor az örömes tréfálkozó, de alapiában, és nemes czéljaiban a legkomolyabb törekvésű minta hazafinak, Keglevich Miklós grótnak vezérelte alatt állott. Az elnyomatás szomorukor-zakában Magyarországi sík elődének kelő közepén, a feledhetlen „Tóbiak“ tanya Recsly Andrásnak regényes Tuskulánuma csaknem egyedüli gyűlöhelye volt a jó értelmű magyar gentrynek. A 1862. évi általa rendezett halászaton tiz vármegye kitünősége vett részt, — s ott a dinom-dánom örvé alatt, hazafiak egész serege egy kis ország gyűlést is tartott s beszélt és tárgyalt meg országos dolgokat, értele a kiegyezés nagy művét, s készíté elő az alkotmány visszaállítását. Recsly Andrásnak továbbá jelentékeny vezér szerep jutott Heves- és Szolnok-megyék régiebb történetében is, a megyegyűlésekben rendszeren részt vett és szót mindenkor figyelemmel hallgatták, tanácsát szivesen követték.

Színház

(V. Gy.) Az „Ember tragoe diáj“ tegnap előadásának végénzése után első gondolatunk az, hogy sajnáljuk az igazgatót, hogy mikor ilyen előadásokat képes producálni — miért nem ilyenekkel kezdte meg pályá futását. Valószínűleg szerencsésebb ömenek közt folyhatott volna le itteni működése.

Ismételjük hogy a tegnapi előadás rendezése, kiállításá minden tekintetben dicsejtére válik a rendezőnek s az igazgatónak. Közönség szép számmal volt tegnap is, de mig tegnap csupán magának a darab nevének s hírének vrrázsa vonzotta a közönséget ma már valószínűleg a tegnapi előadás sikere is. Es ami a rendező s igazgató eljárásában a legdicsejtendőbb, az, az hogy nem ütötték előre a reclámdobot, hogy most festik a paradicsomot, most a galut, most egyiptomi edényeket csináltaknak, most római tricinimokat . . . stb. — hanem előltek kész eredménnyel s azt mondták: videte plaudite. Különösen sikerült volt az előjáték első részének rendezése, a menyei karral; a római orgia: s a francia torradalom.

Adam szerepét Demidor Imre játszotta. A tehetségbe vetett bizalom melylyel e szerepét kor-sztülvitelét vártuk

most sem esalt meg. Öntudatos, józan gondolkodás. mutató felfogással alakított. Adámot minden helyzetben — nem az a conlissa hasogató Adám volt, a minőt a legtöbb vidéki szinpadon lát az ember, hanem olyan hogy mind-n szava, mozdulata rávallott Madách genialis művének komoly tanulmányozására, s meglátzott rajta hogy minden alakítása öntudatos, hogy megteremti szerepét úgy ahogy a költőnek művéből beszélt szel-leme, s a saját lelke sugja. Hogy pedig a kivitelre van elég temperamentuma s hatalmas organuma az azt hisszük felesleges is mondanunk, hiszen láttuk, hallottuk elégszer, mások is.

E v á t: Nagy Iboylka játszotta s sajnálattal kell megvallanunk de gyöngye volt Demidor hatalmas Adámja mellett. N-m mintha ereje hataja volna cserbe nagy szerepe végigját-zása folyamán — legkevésbébb sem: hanem a felfogása volt helytelen melylyel szerepét játszotta. Ugyanis Eva minden alakjában kell maradni valaminek a gyöngéd nőiességből, az eszményi nőből — ő nála pedig ez már első alakjában is hiányzott.

G y ö n g y i (Lucifer) e szerepét jobb szerepei közé számítja. Valóban az ember azt hinné, hogy a bulreszk komikum körében a szinész tökéletesen elteljt öntudatosan, gondolkodva alakítja — s ezt ezaféle megép-pen tegnap G y ö n g y i, mikor Lucifer szerepében egy minden ízében átgyondolt szerepet mutatott be. Alakításában meg volt az a hatalmas daemoni vonás ami a nagy költő ez alakját oly praegnánsul jellemzi.

J ó c a k i n e t a l o k a t m u t a t t a k b e: T o l l a g i (demamog) B o k o d y (tudós) V á r a d y (sanssouctte) B o d r o g i n é. (vénsasszony.)

Végül még a zenére vaú egy megjegyzésünk. Mult évben az Erkel zenéjét hallottuk s a nemzeti színházban is azt játszák — most pedig a Tisza Aladár. — Ha a két zenét összehasonlítjuk az összehasonlítás bizonyára az Erkel javára üt ki, mert ez a tegnap hallott valóban üres, semmit mondó s triviális közhelyekből áll. Jobb lenne talán a jobbat elővenni!

A közönség tegnap a szereplőkkel szemben nagyon hálás volt s az elismerés tapsából bőven kijutott részükre, de a rendező iránt már nem; pedig ha valamikor egy tegnap Somogyi nagyon megérdemelte volna, mert a siker oroszán része mindenesetre az övé.

* Operettszüret Ezen a héten három operett lesz. Szerdán az idény előjén kétszer adott „Nisida“ operett kerül szinre harmadszor Csütörtökön: „A koldus diák“ — Szombaton: „A kornevillie harangok“ Jövő héten pedig ha Spányi Lenke felgyógyul a „Gerolsteini hercegnő“ fog adatul. Csakhogy az a „ha“ nagy szó s ettől a nagyságtól most is felünk s valószínűleg továbbra is ígérgetésnél marad ez az előadása is a „Gerolsteini hercegnő“nek

Vásári árak.

Az 1886-ik év Remete Antal vásár alkalmával.
Folyt. és vége.

1 Liter olvsztott tehén vaj 1 frt 30 k.
1 liter szilva pálinka 6 68 kr, 1 liter szilva pálinka uj 58 kr, 1 liter élet pálinka 36 kr, 1 liter 30 fokú szesz 40 kr, 1 liter tej 8 kr 1 liter tejfel 40—50 kr. 1 liter bor eczet 20—24 kr, 1 liter szesz eczet 6—10 kr, 1 liter aszalt szilva 10—12 kr, 1 liter piczi iszt 6—7 kr, 1 liter Kender mag olaj 30 kr 1 liter Vad regepe 30 kr, 1 liter petróleum 24 kr.

1 Hki Hegyi bor 6 16—24 frt 1 hkl Hegyi bor uj, 10—12 frt, 1 hkl. lenese szatmáry 12-60 kr, 1 hkl. lenese szépeességi 14 f. 40 kr, 1 hkl. paszuly fehér 8,60 kr.

100 kilom. regepe mag veres ösi 6,50 —8 frt, 100 kilom. regepe mag veres vad 4 frt 100 kilom. Kender mag 4,40 kr, 100 kilom. dió 6,68 kr, 100 kilom. aszalt szilva 10—12 frt.

100 kiló Hamu zsir 32—34 frt. 100 kiló timsó 12—13 frt, Angol szóda fehér 7,50—7,75 kr, 100 kiló szappan 26 frt 100 kiló regepe olaj tisztátlan 22—25 frt. 100 kiló regepe olaj tisztán 25—30 frt, 100 kiló regepe sovány 3,50—4 frt, 1 Pujka4—6 trt., 1 kacsá 1,30—1,80 kr, 12 drb. tolyás 40 kr

DEBRECZENI SZÍNHÁZ

Holnap, szerdán, berelt páratlan számban itt harmadszor adatik:

NISIDA

uj operette 3 felvonásban.

Legújabb.

(A „Debreczeni Ell-nő“ eredeti távirata i.) BUDAPEST 26. A képviselőházban a közekedési tárca költségvetése „viszszabályozások“ címénél szóba kerültek a Maros és Szamosvölgyi áradások. LIPPA jan. 26. A Maros előntöz Lippát, Radnák. Radnák közel 90 ház, földek vízben állnak. Lippán 200 ház van vízben, mintegy 50 beomlott. Több ezer hold föld el van öntve.

Sertésvásár.

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése

— január 14.

Az üzlet szilárd. — Magyar urasági öreg nehéz 44.—45., fiatal nehéz 47.—50., közép 45.—47., könnyű 46.—47.— Erdélyi nehéz 42.—43., közép 43.—44., könnyű 44.—45. — Romániai bakonyi nehéz — átmeneti, közép — bakonyi könnyű — átmeneti, eredeti nehéz — átmeneti, közép — átmeneti. Szerbiai nehéz 43.—44.— átmeneti, közép 44.—45. — átmeneti, könnyű — 44.—45.— átmeneti. Hízó 1 éves élőszuliban 4% levonással — 2 éves — öreg —. Az árak hizott sertéseknek páronként 45 kilós és 4% száza. lékos levonással kilogrammonként értendők. Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmeneteliek adattak el, vevőknek páronként 3 aranyban vám fejében megtérítettek.

VASUT.

Debreczenből indul:		
B.-pest—N.-Várad felé	d. e.	9 ó. 15 p.
" "	d. e.	11 ó. 57 p.
" "	este	9 ó. 39 p.
Szatmár felé	d. e.	4 ó. 56 p.
" "	d. u.	7 ó. 5 p.
Kassa felé	d. e.	9 ó. 25 p.
" "	d. u.	7 ó. 31 p.
Nánás felé:	m. á. v. "	d. u. 4 ó. 30 p.
" "	"	d. u. 4 ó. 42 p.
Debreczenbe érkeznek:		
Budapestről	érk. regg.	2 ó. 47 p.
" "	d. u.	3 ó. 48 p.
" "	este	6 ó. 47 p.
Szatmárról	d. e.	8 ó. 46 p.
" "	este	9 ó. 14 p.
Kassáról	d. e.	8 ó. 15 p.
" "	este	6 ó. 50 p.
Nánásról:	Debr. vásártér d. e.	8 ó. 46 p.
" "	m. á. v. indh. d. e.	8 ó. 55 p.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos Vértési Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Az 1845. év óta fennálló, és több világi kiállítások alkalmával legnagyobb díjakkal kitüntetett

Üvegkészítő, irás-litographia és gép-gyémánt gyár, csak Beesben IX. Alserstrasse 8.

ROSENBERG HERMANN
ezelőtt Légrádi József ajánlja dusan berendezett gyári raktárát, ahol mindenmü nagy-ságu keret és keret nélküli gyémántok, üvegek, elárusítók, üveghutta tulajdonosok, látszereszek és gépezetek részére kaphatók. Továbbá: gép-gyémántok, a gépezeteknek kemény, aczel, pir és porcellán hengerek lesimítására. Gyémánt fúrókat stb. Arjegyzékek és képes mintalapok kívánatra díjmentesen küldetnek szét. Végül ajánlok brillianokat és mindenmü csiszolt köveket.

Kiadó ház.

A Timár-utczán 2275. sz. a. ház, mely áll: 4 szoba, konyha, kamara, istálló, önálló udvarral stb. kellékek minden órán kiadó. Értekezhetni Varga-utca 2524.

BÁRVÁRT KÁROLY-féle
gyógyerejű

SÓ S - BORSZESZ

Ezen hatóságilag engedélyezett kitünő háviszer, mely a szegedi országos kiállitáson érdem éremmel, a székesfehérvári kiállitáson ezüst éremmel lett kitüntetve, különösen jó gyógyhatást eszközöl: rheuma, csusz, szaggatás, fagyás, fej-, fog-, és fül-fájdalmak és szemgyuladással, ezenkívül fogtisztító szerül is gen ajánlható, a mennyiben a fogak fényét elősegíti, a foghust erősíti a szájból minden kellemetlen szagot eltávolít.

Utánzások meggálása végett alább látható czimlap, — mely minden egyes üvegre ragasztva van, a budapesti kereskedelmi kamaránál 100/1875. szám alatt mint védjegy bekebelezetett.

Főraktár **DEBRECZENBEN**

Csanak József kereskedésében,

ezenkívül kapható minden fűszerkereskedésben és a gyógyszerárakban.

E védjegyet különös figyelembevételre ajánlom.

TRADE CHAMPAGNE AYALA & Co
Egyedüli raktár Debreczen és vidékére csak **GERÉBY FÜLÖP-nél**
DEBRECZENBEN.

ÉN CSILLAG ANNA

185 cm. hosszú óriási Loreley-hajat szerzem az általam feltalált kenőcs 14 havi használata után. Több erre menő köszönő-iratok bizonyítják — melyek bárki által megtekinthetők — hogy ezen kenőcs a legbiztosabb szer minden hajbetegség és hajkihullás ellen. Elősegíti a hajnövesztést, erősíti a hajbőrt, megszünteti a fújást és a korpaképződést; kopaszság ellen kitünő szer, valamint a ritka bajusz és sz káll-nál bámulatos eredményt mutat fel. Szakemberek elemzési bizonyítványai nyitva állanak.

Ara egy tégelynek 50 kr, 1 frt és 2 frt használati utasítással együtt. Elküldés a világ minden részébe postautóánvétel mellett vagy az összeg előleges beküldésére.

Csillag és Társa

gyárából,
Budapest, VI. király-utca 26. sz.

Debreczenben kapható: Dr. Rot-schnek Emil gyógyszerárakban, valamint egész Magyarország jelentékenyebb gyógyszerárakban.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel gazdagon felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN, PIACZ, SIMONFFY-ház,

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors, diszes kiállitására.

Községi és gyámi rovatos ívek hivatalos nyomtatványok.

MINDEN ALAKBAN

ÜGYVEDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK,

falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek s levélborítékok

báli meghívók, névjegyek füzetek és könyvek

a legjutányosabb árákon állittatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Debreczen, 1886. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr” könyvnyomdája, Piacz, SIMONFFY-ház.